

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/446/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112238744
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5112238744.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľky: L. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX J., občianky SR, právne zastúpenej JUDr. Luciou Bušfy, advokátkou, so sídlom G. A. I. XX/X, XXX XX O. K., proti odporcovi: Komunálna poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, v konaní o zaplatenie sumy 393,24 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 17C 50/2013-144 zo dňa 26. júna 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 17C 50/2013-144 zo dňa 26. júna 2013
o t v r d z u j e .

p

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľky (označenej v rozsudku ako navrhovateľ) zamietol. Súčasne uložil navrhovateľke povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 42,80 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 02. 11. 2012 domáhala voči odporcovi uloženia povinnosti zaplatiť 393,24 Eur na tom skutkovom základe, že navrhovateľka bola účastníkom škodovej udalosti dňa 16. 11. 2011 na mieste Letná, Žilina, ktorú zavinil vodič M. B. idúci pred vozidlom navrhovateľky, keď prešiel cez kamene, ktoré následkom odrazu a vplyvom rýchlosti odskočili od jeho zadného kolesa do čelného skla navrhovateľky, čím ho poškodili, a to vozidlo Toyota Avensis, EČV: ZA 175 CV. Vozidlo bolo poistené zo zodpovednosti za škodu z prevádzky motorového vozidla, č. poistnej zmluvy 6809727279/107053253. Z titulu tejto škodovej udalosti navrhovateľka nechala opraviť čelné sklo na poškodenom vozidle a za opravu čelného skla jej bola dňa 22. 11. 2011 vystavená faktúra č. 201100520 na sumu 393,24 Eur, keďže sa jedná o škodovú udalosť, ktorá je krytá povinným zmluvným poistením. Odporca listom zo dňa 02. 12. 2011 oznámil, že v danej veci neboli splnené podmienky na poskytnutie poistného plnenia, keď bez akýchkoľvek pochybností nebolo preukázané, že ku vzniku škody došlo prevádzkou motorového vozidla Toyota, EČV: ZA 406 DM, t.j. vozidlom p. M. B.. Navrhovateľka v tejto súvislosti poukázala na komentár k ust. § 427 Občianskeho zákonníka, a to zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, že základnou podmienkou zodpovednosti podľa § 427 Občianskeho zákonníka je to, že ide o škodu spôsobenú osobitnou povahou prevádzky. Za udalosti vyvolané osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov sa podľa súdnej praxe považujú také skutočnosti, ktoré sú objektívne spôsobilé vyvolať škodu a ktoré súvisia s prevádzkou dopravných prostriedkov (R 20/1975) a v prípade škody spôsobenej kameňom vymršteným spod kolesa idúceho motorového vozidla niet sporu, že ide o škodu spôsobenú okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke motorového vozidla (najmä v dôsledku rýchlosti vozidla). Tiež uviedla, že svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená

okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. V súvislosti s vyššie uvedeným navrhovateľka poukázala i na aplikačnú prax, a to odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 9C 96/2011, potvrdené Krajským súdom v Žiline sp.zn. 9Co 31/2012, kedy súd dospel k záveru, že sa jedná o takú škodu (spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke motorového vozidla), nakoľko samotné odskočenie skaliel spod kolies predmetného vozidla bolo spôsobené rotáciou kolies motorového vozidla škodcu, ktoré v zmysle príslušných právnych predpisov majú mať dezén s určitou hrúbkou, pričom predmetná rotácia je sprievodným javom pohybu motorových vozidiel, t.j. bez rotácie kolies motorového vozidla by nedošlo k jeho pohybu.

Odporca vo svojom vyjadrení zo dňa 11. 02. 2013 žiadal návrh zamietnuť. Uviedol, že navrhovateľka si uplatnila u odporcu nárok na náhradu škody zo dňa 16. 11. 2011 z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla EČV: ZA 582 DA, pričom prihladnuc ku všetkým okolnostiam nemôže vodič motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola údajne spôsobená škoda, jednoznačne potvrdiť alebo vyvrátiť vznik zodpovednosti za škodu, ako aj samotnú škodu, v danom čase na danom mieste nemôže si byť vedomý odskočenia predmetu od vedeného motorového vozidla, a teda nie je možné objektívne preukázať, že predmet, ktorý údajne poškodil čelné sklo na poškodenom motorovom vozidle, bol odmrštený prevádzkou motorového vozidla poisteného. Ani záznam o dopravnej nehode nepreukazuje, že škoda vznikla v dôsledku prevádzky motorového vozidla poisteného v danom čase, keďže vodič motorového vozidla takúto vedomosť nemôže objektívne mať a podpis na listine - Záznam o dopravnej nehode zo strany motorového vozidla, ktorým údajne bola škoda spôsobená, nie je preto možné považovať za relevantný dôkaz, nakoľko vodič M. B. nemohol objektívne vidieť priebeh deja a bezprostredný vznik škody na motorovom vozidle navrhovateľky, nakoľko sa musel venovať premávke. Pre vznik zodpovednosti za škodu vodiča motorového vozidla je potrebné naplnenie štyroch základných znakov zodpovednosti za škodu, a to 1/ porušenie právnej povinnosti, 2/ vznik škody, 3/ kauzálny nexus medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody a 4/ zavinenie vodiča. Pokiaľ ide o zodpovednosť vodiča motorového vozidla za vzniknutú škodu, vždy pôjde o zodpovednosť za zavinenie, t.j. o zodpovednosť subjektívnu. Poistený, ako vodič motorového vozidla, neporušil žiadnu povinnosť uloženú mu všeobecne záväznými právnymi predpismi, a teda neexistuje ani základný predpoklad nároku navrhovateľa na náhradu škody.

Prevádzateľ motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka zodpovedá objektívne, teda na vznik jeho zodpovednosti nie je potrebné zavinené protiprávne konanie, postačuje preukázanie skutočnosti, že škoda vznikla v súvislosti s osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, vznik škody a existenciu kauzálneho nexu medzi nimi. Bolo teda na poškodenej (t.j. navrhovateľke), aby preukázala naplnenie podmienok pre vznik objektívnej zodpovednosti poistenca odporcu a navrhovateľka nepreukázala príčinnú súvislosť medzi prevádzkou motorového vozidla M. B. (neprávne označeného ako odporcu - poznámka odvolacieho súdu) a škodou vzniknutou na jej motorovom vozidle.

V prípade odmrštenej skalky (kameňa) od kolies motorového vozidla si vodič vzhľadom na hmotnosť takto odmršteného predmetu nemôže byť vedomý toho, že spod jeho kolies odletela skalka, pretože túto skutočnosť vzhľadom na pomer hmotnosti vozidla a skalky nemôže zaregistrovať, a preto vzhľadom na vyššie uvedené nie je preukázané, že príčinou škody ako následku je prevádzka poisteného motorového vozidla, v dôsledku čoho ani nemôže byť dostatočne preukázaný ani kauzálny nexus. Navyše, ak by napriek vyššie uvedeným skutočnostiam dospel súd k záveru, že príčinná súvislosť je preukázaná, odporca zastáva názor, že napriek tejto skutočnosti je potrebné podaný žalobný návrh zamietnuť, a to z dôvodu existencie liberačných dôvodov. Z ust. § 428 Občianskeho zákonníka vyplýva, že prevádzateľ sa svojej zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Okolnosti majúce povahu v prevádzke vozidla sú okolnosti vnútorné. Zásadne ide o technický stav motorového vozidla a jeho súčasť spojených s vozidlom napr. zlyhanie bŕzd, motora, vady materiálu a pod. Ostatnými okolnosťami, t.j. okolnosťami existujúcimi mimo samotného motorového vozidla, sú okolnosťami vonkajšími a nesúvisiacimi s prevádzkou motorového vozidla, napr. konanie tretích osôb, resp. zvierat, prírodná katastrofa atď. V zásade sa teda prevádzateľ motorového vozidla podľa druhej vety ust. § 428 Občianskeho zákonníka môže zbaviť zodpovednosti za škodu, ktorá síce bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, avšak bola vyvolaná vonkajšími okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v prevádzke, pričom skalka, (kameň) ležiaci na vozovke je jednoznačne okolnosťou vonkajšou, teda nemá pôvod v prevádzke motorového vozidla a je možné (za predpokladu preukázania, že sa škode nemohlo zabrániť ani po vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od prevádzkovateľa požadovať),

prevádzkovateľa liberovať zo zodpovednosti za takúto škodu. Poistený ako vodič motorového vozidla, prevádzkou ktorého údajne došlo k vzniku škody, vyvinul objektívne možné úsilie, ktoré možno od neho požadovať, aby zabránil vymršteniu skalky a vzhľadom na splynutie kameňa s vozovkou faktickú nemožnosť rozpoznať „prekážku“ na vozovke a zabrániť tomuto druhu nehôd a preto odporca má za to, že od prevádzateľa nebolo možné požadovať väčšie úsilie na odvrátenie škody, v dôsledku čoho je zbavený zodpovednosti za škodu. Opačný výklad robí vodiča zodpovedným za náhodu, čo je z hľadiska práva neprijateľné, a to aj vzhľadom na historický výklad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nesprávne.

Okresný súd poukázal na ust. § 15 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. b), § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon č. 428/2001 Z.z.“), ako aj ust. § 427 ods. 1 a 2 a § 428 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania vychádzajúc zo skutkového stavu deklarovaného účastníkmi konania dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný. Bolo práve na navrhovateľke, aby už v samotnom žalobnom návrhu riadne popísala skutkový stav, resp. okolnosti, od ktorých odvodzuje svoj nárok a tento následne dôkazmi preukázala v konaní. Okresný súd sa zaoberal opisom priebehom deja, pričom uviedol, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že k poškodeniu čelného skla vozidla navrhovateľky došlo práve vymrštením kameňa spod vozidla motorového vozidla poisteného u odporcu. Svedok - vodič poisteného motorového vozidla, ktorý mal poškodenie spôsobiť (M. B.) takýto priebehový dej ani nezaregistroval, a teda všetky tvrdenia navrhovateľky vyplývajú len z jej vyjadrení, prípadne vyjadrení vodiča poškodeného motorového vozidla - manžela navrhovateľky J. O.. J. O. ako vodič poškodeného vozidla však podľa názoru súdu nemohol vnímať vymrštenie kameňa, ale len náraz kameňa do čelného skla. Vymrštenie kameňa spod kolies vozidla poistenca odporcu (M. B.) len následne odvodil a nemožno vylúčiť, že kameň mohol byť odmrštený aj od iného vozidla, pričom nehodový stav, ktorý udávali zúčastnené osoby (svedkovia, t.j. vodiči vozidiel), prvostupňový súd nepovažoval za objektívny, nakoľko ich výpovede boli ovplyvnené ich priateľským a kolegiálnym vzťahom a vzájomnou komunikáciou. Na strane druhej pre jednoznačné objektívne zistenie prípadného nehodového deja si tento nezabezpečili hodnovernými dôkazmi, či už podrobným náčrtom v zázname z nehody, resp. fotodokumentáciou. Bez toho, aby mala navrhovateľka akýkoľvek dôkaz o tej skutočnosti, že k poškodeniu - prasknutiu čelného skla jej motorového vozidla došlo prevádzkou motorového vozidla poisteného u odporcu (medzi vzniknutou škodou a konaním poisteného je vzťah príčiny a následku), zostala jej argumentácia len v rovine ničím nepreukázaných tvrdení. Sama navrhovateľka nepostupovala v súlade so zásadou, že právo patrí bdelym (pozorným, obozretným, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu svojich práv a sú predvídajú aj čo do možnosti vzniku problémov s preukazovaním, kde a ako došlo ku škode a kto za ňu zodpovedá. V konaní teda nebolo jednoznačne preukázané, že škodu spôsobil poistenec odporcu - M. B..

Navyše, aj keby súd nepochyboval o tom, že opis skutkového deja zodpovedá skutočnosti a mal by ho za preukázaný, v súdnej veci by nebola daná zodpovednosť poistenca odporcu a tým aj povinnosť odporcu plniť za poisteného zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V prejednávanej veci príčinou vzniku škody bola okolnosť, ktorá pôsobí mimo prevádzky dopravného prostriedku a ktorá je navyše neočakávaná (v danom prípade nepredvídateľná). Zbavenie sa zodpovednosti prevádzateľa za škodu prichádza do úvahy, ak síce vznik škody súvisel s okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke dopravného prostriedku, avšak bezprostrednou príčinou vzniku škody bola iná okolnosť, ktorú nemožno objektívne predvídať a tým ani škode zabrániť. V súvislosti s objektívnou predvídateľnosťou a možnosťou zabrániť vzniku škody je v praxi predmetom sporu škoda spôsobená kameňom vymršteným spod kolesa idúceho motorového vozidla. Niet sporu o tom, že ide o škodu spôsobenú okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke motorového vozidla (najmä v dôsledku rýchlosti vozidla) a v danom prípade preto okresný súd zvažil i možnosť liberácie prevádzateľa s poukazom na to, že nie je možné objektívne predvídať, že na ceste sa môže nachádzať kameň (štrk), a teda v danom prípade vo vzťahu k okolnostiam, ktoré majú pôvod v prevádzke motorového vozidla, chyba priama príčinná súvislosť, pretože sa nejedná o priamy následok. Príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou je základným predpokladom, ktorý musí byť splnený bez ohľadu na to, či ide o povinnosť na náhradu škody vyvodzovanú zo zodpovednosti založenej na princípe zavinenia alebo na základe objektívnej zodpovednosti a vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy). V danom prípade prevádzka motorového vozidla pôsobila priamo na predmet ležiaci na

vozovke, ktorá následkom pôsobenia vozidla sa uviedla do pohybu a až samotný odmrštený predmet spôsobil škodu. Preto v danej veci prichádza do úvahy exkulpácia, teda vyvinenie sa odporcu. Ak bol teda vozidlom poisteným u odporcu vymrštený kameň, vodič škode objektívne nemohol zabrániť ani s vynaložením všetkého úsilia, ktoré je možné od neho požadovať. Nie je možné požadovať od vodiča väčšie úsilie na odvrátenie škody, ako jazdiť primeranou rýchlosťou ani požadovať, aby sústredil pri jazde svoju pozornosť na každý kamienok na ceste, ktorý by vo väčšine prípadov ani nespozoroval a snažil sa mu vyhnúť, pretože to je objektívne nemožné. Z vykonaného dokazovania (vyjadrení zúčastnených strán dopravnej nehody) bolo okresným súdom zistené, že poistené vozidlo sa pohybovalo po ceste povolenou rýchlosťou, na vozidle od výroby sú čierne sklá a vodič ani nepostrehol odmrštenie predmetu (kamienka), a teda ani neporušil žiadnu zo svojich povinností. Z dôvodu, že udalosť nie je priamo spôsobená okolnosťami v prevádzke motorového vozidla, pričom škode vodič nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého možného úsilia, ktoré možno po ňom požadovať, okresný súd návrh navrhovateľky zamietol.

Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal odporcovi, úspešnému v konaní, náhradu trov potrebných na účelné bránenie práva proti navrhovateľke, ktorá vo veci úspech nemala. Odporca si postupom podľa § 151 ods. 1 vety prvej O. s. p. uplatnil voči navrhovateľke náhradu trov konania, a to vo výške zaplateného súdneho poplatku za podaný odpor v sume 23,50 Eur a náhrady cestovného za cestu na pojednávajú v dňoch 13. 05. 2013 a 26. 06. 2013 vo výške cestovných výdavkov SAD Banská Bystrica - Žilina a späť, t.j. spolu 19,30 Eur, na zaplataenie ktorých zaviazal navrhovateľku, ktorá vo veci úspech nemala.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá sa domáhala zmeny napadnutého rozsudku, a to tak, že jej návrhu bude v celom rozsahu vyhovie. Súčasne si uplatnila voči odporcovi náhradu trov prvostupňového i druhostupňového konania, ktoré vo svojom podaní riadne vyšpecifikovala.

Uviedla, že podľa jej názoru súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Konštatovala, že dôkazným prostriedkom v zmysle ust. § 125 O. s. p. je najmä výsluch svedkov, dôkaz listinou, prípadne výsluch účastníkov a podobne. Na pojednávaní dňa 13. 05. 2013 navrhovateľka vypovedala o okolnostiach škodovej udalosti, pri ktorej došlo k poškodeniu čelného skla vozidla značky Toyota Avensis EČV: ZA 175 CV, ktorého je vlastníčkou. Uviedla, že na ceste v čase škodovej udalosti sa nachádzalo len jej motorové vozidlo a motorové vozidlo pána B., od ktorého mal byť vymrštený kameň. Iné motorové vozidlá sa v tom čase na vozovke nenachádzali. Rovnako svedok J. O. (manžel navrhovateľky, ktorý bol vodičom poškodeného motorového vozidla v čase škodovej udalosti) potvrdil, že ani v smere jeho jazdy, a ani v proti smere sa žiadne iné motorové vozidlo nenachádzalo. Nárok navrhovateľky nerozporoval ani svedok M. B., ktorý súhlasil s priebehom škodovej udalosti, lebo dookola nebolo žiadne auto a nič nešlo a na ceste boli len motorové vozidlá navrhovateľky a jeho. Záver okresného súdu uvedený na strane 5 rozsudku, o tom, že nemožno vylúčiť, že kameň mohol byť odmrštený aj od iného vozidla, je preto nepochopiteľný. Navrhovateľka je toho názoru, že súhlasné vyjadrenie oboch účastníkov škodovej udalosti je plne relevantným a jediným možným spôsobom zistenia a preukázania priebehu a dôsledkov poistnej udalosti. To bolo potvrdené navyše ďalším svedkom tejto udalosti. Iní svedkovia, ktorí by jej priebeh mohli osvedčiť, neexistujú a neexistuje ani žiadny obrazový alebo obrazovo-zvukový záznam tejto škodovej udalosti. Nemožno od každého vodiča motorového vozidla spravodlivo požadovať, aby mal svoje vozidlo opatrené kamerovým systémom. Vykonaným dokazovaním bol teda nesporne preukázaný kauzálny nexus medzi príčinou a vznikom samotnej škody. Odvolateľka zotrvala na tom, že okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, sú také okolnosti, ktoré v širšom zmysle súvisia s organizáciou, riadením a uskutočňovaním prevádzky. Pri výklade pojmu „škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky“ je potrebné vychádzať z toho, že v osobitnej povahe prevádzky sa prejavujú typické vlastnosti prevádzky, ktoré spočívajú v jej určitej nebezpečnosti a ktoré sú spôsobilé vyvolať škodu. Prevádzkou sa rozumie aj príprava na jazdu, udržiavanie vozidla v stave spôsobilom na jazdu a úkony potrebné po skončení jazdy. Už samouvedenie motora do chodu patrí k prevádzke bez ohľadu na to, kde sa to stalo a či tým vozidlo uviedlo do pohybu alebo nie. V prejednávanej veci sa teda jedná o škodu spôsobenú okolnosťou, ktorá má svoj pôvod v prevádzke motorového vozidla, nakoľko bez prevádzky motorového vozidla EČV: ZA 406 DM by nedošlo k vymršteniu kameňa z vozovky, a teda nedošlo by k poškodeniu vozidla navrhovateľky EČV: ZA 175 CV. Samotná argumentácia súdu v napadnutom rozhodnutí je zmätočná a v rozpore s ustálenou

rozhodovacou praxou s poukazom na rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 13C/219/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/31/2012.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Zdôraznil, že poistený ako vodič motorového vozidla neporušil žiadnu povinnosť uloženú mu všeobecne záväznými právnymi predpismi, a teda neexistuje ani základný predpoklad nároku navrhovateľky na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Prevádzateľ motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka zodpovedá objektívne, teda na vznik jeho zodpovednosti nie je potrebné zavinené protiprávne konanie, postačuje preukázanie skutočnosti, že škoda vznikla v súvislosti s osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, vznik škody a existenciu kauzálneho nexu medzi nimi. Keďže zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo svojom ust. § 4 ods. 2 požaduje preukázanie nároku poškodeného, je na poškodenom, aby preukázal naplnenie podmienok pre vznik objektívnej zodpovednosti podľa § 427 Občianskeho zákonníka, t.j. navrhovateľ je povinný preukázať vecnú a časovú súvislosť medzi osobitnou povahou prevádzky konkrétneho motorového vozidla ako príčinou a vznikom škody ako následkom. Pri zodpovednosti prevádzateľa upravuje ust. § 428 Občianskeho zákonníka možnú liberáciu prevádzateľa, tak, že prevádzateľ sa svojej zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Skalka (kameň) ležiaca na vozovke je jednoznačne okolnosťou vonkajšou, teda nemá pôvod v prevádzke motorového vozidla a je možné za predpokladu preukázania, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od prevádzkovateľa požadovať, prevádzkovateľa liberovať zo zodpovednosti za takúto škodu. Možnosť zabránenia vzniku škody vynaložením všetkého úsilia, ktoré možno požadovať, sa posudzuje objektívne, t.j. nevychádza sa zo subjektívnych možností konkrétneho vodiča motorového vozidla. Práve naopak, vychádza sa z objektívne možnej starostlivosti, ktorú možno od ktoréhokoľvek vodiča očakávať v danej situácii. V súdnej veci to potom znamená, či poistený ako vodič motorového vozidla, prevádzkou ktorého údajne došlo k vzniku škody, vyvinul všetko objektívne možné úsilie, ktoré možno od neho požadovať, aby zabránil vymršteniu skalky. Vzhľadom na splnutie kameňa s vozovkou, faktickú nemožnosť rozpoznať „prekážku“ na vozovke a zabrániť tak tomuto druhu nehôd odporca je toho názoru, že od prevádzateľa nebolo možné považovať väčšie úsilie na odvrátenie škody, a preto je zbavený zodpovednosti za škodu. Opačný výklad robí vodiča motorového vozidla zodpovedným len za náhodu, čo je z hľadiska práva neprijateľné, aj vzhľadom na historický výklad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nesprávne. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR RVI. 299/37. Odporca je toho názoru, že by bolo absurdne formalistické požadovať od vodiča motorového vozidla, aby sústredil svoju pozornosť na každú, i najmenšiu skalku na ceste a snažil sa jej vyhnúť. Vymrštenie kameňa alebo iného predmetu ležiaceho na vozovke (za predpokladu, že jeho umiestnenie na vozovke nie je následkom činnosti daného motorového vozidla) spod pneumatiky prechádzajúceho vozidla nie je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke. Prevádzkou je totiž potrebné rozumieť priame pôsobenie fyzikálnych, chemických, biologických veličín zdroja, ktorý je v prevádzke a ktorého pôsobením na vonkajšie okolnosti vzniká prevádzka. Naopak, vymrštenie kameňa spod pneumatiky predstavuje odovzdanie kinetickej energie krútiaceho momentu kolesa automobilu pri súčasnom pôsobení trecej a odstredivej sily. Takéto fyzikálne sily sú však neustále prenášané predovšetkým na vozovku a tým aj na predmety v danom okamihu nachádzajúce sa na vozovke. Nemusí sa vždy jednať len o voľne položený kameň, ale môže ísť aj o súčasť vozovky, ktorá sa skladá zo živíc, ropných produktov, štrku, kameniva či iného adhézneho materiálu. Preto vymrštenie kameňa predstavuje skutočnosť, ktorá je vyvolaná osobitnou povahou prevádzky, nie však právo priamo prevádzkou vozidla alebo okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. V danom prípade vo vzťahu k okolnostiam, ktoré majú pôvod v prevádzke motorového vozidla, chýba priama príčinná súvislosť, pretože sa nejedná o priamy následok dvoch súvisiacich javov, ale len o sprostredkovaný následok, v ktorom odovzdaná kinetická energia je jednou z príčin vymrštenia predmetu z vozovky. Pri plnení si povinností účastníka cestnej premávky ako vodiča motorového vozidla, ktoré je povinné pohybovať sa tak, aby nebránilo ostatným účastníkom v premávke nedôvodne pomalou jazdou, venovať sa vedeniu vozidla a situácie v premávke, nie je možné odmršteniu kameňa spod kolies vozidla predísť, a preto je prevádzateľ zbavený zodpovednosti za škodu.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O. s. p., preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 O. s. p. za použitia ust. § 156 ods. 3 O. s. p.) ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam a návrh navrhovateľa aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku napadnutého odvolaním zodpovedá kritériám uvedených v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky navrhovateľky uvedené v opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

S poukazom na ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p., ktoré tvorili základ potvrdzujúceho rozhodnutia v danej odvolacej veci, odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu potom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a s prihliadnutím na uvedené zákonné ustanovenia dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchytil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie napadnutého výroku rozsudku prvého stupňa, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia.

Právna argumentácia prezentovaná okresným súdom a vyjadrená v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vyčerpávacím spôsobom vyjadrila podstatu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zodpovedala na všetky námietky navrhovateľky vyjadrené v konaní pred prvostupňovým súdom i v podanom odvolaní. Z vykonaného dokazovania pred okresným súdom vyplýva, že motorové vozidlo navrhovateľky sa približovalo k vozidlu svedka M. B., ktoré nebolo špeciálne upravované a svedok ako vodič sled udalosti spôsobujúcich nehodu ani neregistroval, ale len prijal tvrdenie navrhovateľky (resp. jej manžela J. O., ktorý viedol v predmetnom čase uvedené motorové vozidlo), a teda nemohol udalosti predísť ani pri všetkom možnom úsilí, ktoré je možné od neho požadovať. Ak si teda vodič M. B. riadne plnil svoje povinnosti vodiča motorového vozidla ako účastník cestnej premávky, t.j. povinnosť pohybovať sa na ceste tak, aby nebránil ostatným účastníkom v premávke nedôvodne pomalou jazdou a viesť vozidlo pri krajnici, nebolo možné odmršteniu kameňa predísť. Nešlo totiž o znečistené pneumatiky, ani absenciu „zásterok", nevhodnú jazdu, pričom navrhovateľka tieto skutočnosti v konaní ani netvrdila. Hoci svedok M. B. nerozporoval tvrdenie navrhovateľky v konaní, sám uviedol, že iba prijal jej tvrdenie o tom, že kameň, ktorý spôsobil škodu na jej motorovom vozidle, bol vymrštený spod kolies vozidla, ktoré on v čase predmetnej škodovej udalosti riadil. Sám sa venoval riadeniu svojho motorového vozidla a vymrštenie kameňa spod kolies svojho motorového vozidla ani nezaregistroval. Ani odvolací súd nezistil ďalší predpoklad vzniku škody, a to porušenie povinnosti vodiča M. B., pričom bez porušenia povinnosti nemôže byť daný dôvod zodpovednosti za vznik škody, a to ani pri objektívnej zodpovednosti „za výsledok". Navrhovateľka v konaní vôbec netvrdila porušenie povinností vodiča M. B., tvrdila len vznik škody a konanie M. B.. Keďže nebolo v silách vodiča M. B. zabrániť takejto udalosti a z dôvodu, že udalosť nie je priamo spôsobená okolnosťami v prevádzke motorového vozidla, okresný súd postupoval správne, keď návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu vymrštenie kameňa alebo iného predmetu ležiaceho na vozovke (za predpokladu, že jeho umiestnenie na vozovke nie je následkom činnosti daného motorového vozidla) spod pneumatiky prechádzajúceho vozidla nie je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke. Vymrštenie kameňa totiž predstavuje skutočnosť, ktorá je vyvolaná zvláštnou povahou prevádzky, nie však priamo prevádzkou vozidla alebo okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. V danom prípade vo vzťahu k okolnostiam, ktoré majú pôvod v prevádzke chýba priama príčinná súvislosť, pretože sa nejedná o priamy následok dvoch súvisiacich javov, ale len sprostredkovaný následok, v ktorom odovzdaná

kinetická energia je jednou z príčin vymrštenia predmetu z vozovky. Príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou je základným predpokladom, ktorý by musel byť splnený bez ohľadu na to, či ide o povinnosť za náhradu škody vyvodzovanú zo zodpovednosti založenej na princípe zavinenia alebo na základe objektívnej zodpovednosti. Vzťah príčiny a následku musí byť pritom bezprostredný (priamy). V danom prípade prevádzka vozidla pôsobila priamo na predmet ležiaci na vozovke, kameň či skalku, ktorá následkom pôsobenia vozidla sa uviedla do pohybu a až samotná skalka, teda odmrštený predmet spôsobil škodu. Pri predmete, ktorý spôsobil škodu poškodením čelného skla na automobile idúcom za týmto vozidlom, sa nejedná o súčasť vozidla alebo jeho nákladu, ktoré vymrštenie kameňa spôsobilo. Z uvedených dôvodov v súdnej veci prichádza do úvahy exkulpácia (vyvinenie) poistenca odporcu. Odvolací súd tiež nezistil ďalší predpoklad vzniku škody, a to porušenie povinností poistenca odporcu, pričom bez porušenia povinnosti nemôže byť daný dôvod zodpovednosti za vznik škody, a to ani pri objektívnej zodpovednosti „za výsledok“. Ak si vodič M. B. riadne plnil svoje povinnosti vodiča motorového vozidla ako účastník cestnej premávky, t.j. povinnosť pohybovať sa na ceste tak, aby nebránil ostatným účastníkom v premávke neďôvodne pomalou jazdou a viesť vozidlo pri krajnici, nebolo možné odmršteniu kameňa predísť. Nešlo totiž o znečistené pneumatiky, ani absenciu „zásterok“, nevhodnú jazdu, čo navrhovateľka v konaní ani netvrdila.

Úvaha okresného súdu v prejednávanej veci nebola ľubovoľná, ale vychádzala z dostatočne zisteného skutkového stavu a zodpovedala skutočnostiam, ktoré boli v dokazovaní zistené, vyhodnotenia a závery okresného súdu neboli v rozpore s tým, čo bolo v konaní preukázané, a ani v rozpore s formálnou logikou. Navyiac, okresný súd výsledky hodnotenia dôkazov zahrnul aj do odôvodnenia napadnutého rozsudku a v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. dostatočne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odvolací súd poukazuje na to, že právna úprava neurčuje ako má súd dôkazy hodnotiť, uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, tak aby bola súčasne dodržaná právna úprava, formálna logika a aby rozhodnutie, respektíve jeho odôvodnenie, vychádzalo a opieralo sa o zistený skutkový stav, čo v danom prípade bolo splnené. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva neunesenie dôkazného bremena navrhovateľky v tomto súdnom konaní. Okresný súd v prejednávanej veci na základe vykonaného dokazovania zistil správne skutkový stav a následne vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 132 O.s.p. a aj správne vo veci rozhodol.

Súčasne odvolací súd konštatuje aj správnosť napadnutého rozsudku vo výroku o trovách konania, ktoré plne zodpovedá ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle ktorého odporca, ktorý bol úspešný v konaní, má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľke, ktorá vo veci úspech nemala. Navyše vo vzťahu k výroku o trovách konania odvolateľ nepodal žiadne odvolacie námietky.

Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny p o t v r d i l .

Odvolateľka - navrhovateľka nemala v tomto štádiu konania úspech, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na ich náhradu. Naproti tomu úspešný odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil postupom v zmysle ust. § 151 ods. 1 O.s.p., v dôsledku čoho mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.